

Zoet en zuur in plannen kabinet

Dinsdag 29 oktober 2024

De bouwambitie van het kabinet-Schoof is groot, blijkt uit de Miljoenennota. Het kabinet wil 290.000 woningen bouwen die geschikt zijn voor senioren. De fiscale maatregelen van de nieuwe ministersploeg pakken voor ouderen echter tamelijk teleurstellend uit. *ONS Magazine* bespreekt met senator Martin van Rooijen het zoet en het zuur in de regeringsplannen.

Nadat op Prinsjesdag de Miljoenennota werd gepresenteerd is het eerste kabinet onder leiding van minister-president Dick Schoof aan de slag gegaan met alle voornemens. Eén van de voor senioren meest positieve plannen is de bouwambitie van de nieuwe ministersploeg van PVV, VVD, NSC en BBB. Het kabinet zet – evenals het vorige kabinet trouwens – hoog in: er moeten in Nederland de komende vier jaar 960.000 nieuwe woningen gebouwd worden. En van dat aantal dienen er 290.000 geschikt te zijn voor senioren. Een flink deel daarvan moet bestaan uit geclusterde en zorggeschikte woningen. “Het nieuwe kabinet wil meer senioren plezierige en passende woningen aanbieden”, constateert Martin van Rooijen, die zich in politiek Den Haag al vele jaren inzet voor de senioren in Nederland. Steeds bekijkt hij nieuwe plannen door de bril van ouderen: gaan zij erop vooruit of worden ze juist benadeeld? Over de woningplannen van de nieuwe regeerploeg is de senator lovend: “Dit is goed voor de senioren en het helpt ook nog bij de doorstroming op de woningmarkt. Dit ligt exact in de lijn van een door mij ingediende motie die in 2019 unaniem in de Eerste Kamer is aangenomen. Ik zal minister Mona Keijzer van Volkshuisvesting waar mogelijk steunen om deze mooie ambities waar te maken.”

Vrijwilligers

Senioren Netwerk Nederland (SNN) betreurt het dat vrijwilligerswerk geen speerpunt van dit kabinet is. “Vrijwilligers zijn toch de kurk waarop de samenleving drijft”, stelt Leo Bisschops, woordvoerder namens SNN. Senioren Netwerk Nederland is ook teleurgesteld dat de subsidie voor Maatschappelijke Diensttijd Jongeren wordt afgebouwd.

Amper op vooruit

Zoals bijna altijd als het om kabinetsbeleid gaat, komt na het zoet het zuur; haast gevleugelde woorden in de landelijke politiek. Want is de bouwbelofte van het kabinet-Schoof veelbelovend, de effecten op de koopkracht van dit voorgenomen beleid zijn helaas nogal teleurstellend. In het regeringsbeleid wordt geschoven met miljarden aan belastingen, maar aan het eind van het liedje gaan de meeste gepensioneerden er amper op vooruit. “Dat bevalt mij niet”, zegt Van Rooijen. “De rekensommetjes gaan bijvoorbeeld uit van een inflatie van maar 1,2 procent. Iedereen die boodschappen doet, weet dat die veel hoger is. We hebben nog heel wat te bespreken met het kabinet!”

Achterstelling kleine pensioenen

Dat de koopkracht van gepensioneerden minder stijgt naarmate het inkomen hoger is, is een trend die ook door deze regering wordt doorgezet. Voor gepensioneerden met alléén AOW stijgt de koopkracht volgens de raming met 1,3 procent. Mensen met een klein aanvullend pensioen krijgen er 1 procent bij. De groep die daarboven zit kan uitgaan van een plusje van 0,7 procent. “Ik had de hoop en de verwachting dat de trend om mensen met een klein aanvullend pensioen altijd maar achter te stellen op de mensen met alleen AOW zou worden doorbroken”, geeft Van Rooijen toe. “Voor 2025 is dat helaas nog niet het geval.” Ook het Nibud heeft naar de kabinetsmaatregelen gekeken. Het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting concludeert dat gepensioneerden met alleen AOW er helemaal niet op vooruit gaan zoals de regering schetst in de Miljoenennota. “Dat is zorgelijk, maar het biedt ook een kans”, vindt Van Rooijen. “Want als de nieuwe regeringsploeg haar eigen verwachtingen wil waarmaken, dan moet ze er bij de behandeling van de begroting misschien nog een schepje bovenop doen.”

Gepensioneerden worden in individuele gevallen genadeloos gepakt

Genadeloos gepakt

Het inkomen in box 2 en 3 zal voortaan meetellen bij de vaststelling van de hoogte van de algemene heffingskorting. Voor mensen met inkomen in box 2 of 3 zal deze korting dus lager gaan uitpakken. Het ligt voor de hand dat met name ouderen hierdoor minder korting zullen krijgen. Deze maatregel stond als voornemen al in het Belastingplan 2023 en wordt door dit kabinet daadwerkelijk ingevoerd. “Veel gepensioneerden hebben inkomsten uit box 2 of 3 vanwege het ontbreken van een aanvullend pensioen” legt 50PLUS-senator Van Rooijen uit. “Deze mensen hebben tot op heden altijd van de algemene heffingskorting kunnen genieten en worden nu in individuele gevallen genadeloos gepakt. In het koopkrachtplaatje is dat niet zichtbaar, omdat het om individuele gevallen gaat. Ik ben teleurgesteld dat het nieuwe kabinet deze maatregel overneemt.”

AOW blijft gekoppeld

Goed nieuws is dat de AOW gekoppeld blijft aan het minimumloon. Eerdere voorstellen om die twee uitkeringen van elkaar te scheiden worden niet door het kabinet-Schoof overgenomen. De AOW stijgt in 2025 sneller dan de gemiddelde loonontwikkeling. Volgend jaar krijgen gepensioneerden er 5,4 procent bij, terwijl de inflatie over 2025 wordt geraamd op 3,2 procent. Voor mensen met uitsluitend AOW is dat positief nieuws. "Het klopt dat de AOW veel harder stijgt dan de inflatie, maar het voordeel van de hogere AOW wordt deels ook weer afgeroomd. Ik vind dat jammer; dat is een gemiste kans. Bovendien is het maar de vraag of de pensioenen met de geraamde 3,2 procent zullen stijgen."

De prachtige beelden over hogere pensioenen zijn bedrieglijke luchtspiegelingen

Gerichte keuzes

Het kabinet-Schoof heeft besloten de afschaffing van de Inkomensondersteuning AOW, een inkomenstoeslag op de AOW, over te nemen van het vorige kabinet. "Ik heb in de Senaat hard gestreden om de volledige IO-AOW van 28 euro per maand overeind te houden, en dat is toen voor een klein deel ook gelukt", geeft Van Rooijen aan. "Maar nu verdwijnt het restant van 5,50 euro per maand helaas alsnog. Ik had graag gezien dat de oorspronkelijke 28 euro per maand gewoon één op één was toegevoegd aan de AOW-uitkering. Ik geef niet op: ik ga nogmaals proberen dat te bereiken."

Lood om oud ijzer

Het kabinet heeft 600 miljoen euro extra beschikbaar voor de ouderenzorg, maar pas vanaf 2027. Daar gaat in 2026 echter eerst nog een bezuiniging van 600 miljoen in de langdurige zorg aan vooraf. De inzet van senator Van Rooijen is om die geplande bezuinigingen van tafel te krijgen. "Want anders is het slechts lood om oud ijzer voor de ouderenzorg."

Luchtspiegelingen

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel gaat onverminderd door. Dat is voor veel mensen een grote teleurstelling. Voor de regeringscoalitie is dit onderwerp 'een vrije kwestie'. "Ik heb grote zorgen over die nieuwe pensioenwet", zegt Van Rooijen. "Men tovert prachtige beelden over hogere pensioenen, maar dat zijn bedrieglijke luchtspiegelingen. De FNV beloofde dat de pensioenen hoger zouden worden, maar daar geloof ik niets van. De gepensioneerden zijn de klos, maar ook werknemers worden er niet beter van. Want algemeen wordt verwacht dat werkgevers de pensioenpremies gaan verlagen in ruil voor loonsverhoging en dat betekent op termijn een slechter pensioen. Gepensioneerden worden ook buiten de hele besluitvorming gehouden. Dat kán toch niet!" Martin van Rooijen belooft dat hij zich in de Eerste Kamer tot het uiterste zal inspannen om ervoor te zorgen dat bestaande pensioenrechten in het huidige stelsel kunnen blijven.

We hebben met dit kabinet nog heel wat te bespreken

— *Senator Martin van Rooijen*

Beeld: Shutterstock